Raadsmemo

Van	: Wethouder J.C. Bos
Afdeling	: Samenleving
Betreft	: Nota Perspectief op opvang Vluchtelingen
Datum	: 27-9-2024
Registratie nr.	: ADV/24 - 18398
Zaaknummer	: Z50503

Onderwerp

Toelichting op Nota Perspectief op opvang vluchtelingen.

Doel

Het afhandelen van de toezeggingen 401, 402 en 403 naar aanleiding van de behandeling van de nota in de raadsvergadering op dinsdag 24 september jl. en het geven van nadere toelichting op de nota.

Toelichting

Toezegging 401 Informeren Klankbordgroep Sociaal Domein

Wethouder Bos zegt toe de klankbordgroep Sociaal Domein blijvend te informeren over de voortgang van de Perspectiefnota Vluchtelingen Staphorst 2024-2026.

De klankbordgroep Sociaal Domein van de gemeenteraad zal betrokken worden bij de voortgang van de Nota Perspectief op de opvang van vluchtelingen. Het onderwerp zal als vast punt op de agenda worden opgenomen.

Toezegging 402 Verhuisbewegingen statushouders

Wethouder Bos zegt toe de raad te informeren over het aantal verhuisbewegingen van statushouders vanuit Staphorst naar andere gemeenten.

Er zijn twee gezinnen uit de Tussenvoorziening aan de Rijksweg vertrokken naar andere gemeenten en ook deze week vertrekt er een gezin naar elders. Het komt vaker voor dat statushouders, ook als zij een woning toegewezen hebben gekregen, weggaan uit Staphorst naar een andere gemeente. Reden is vaak dat daar dan familie (in de buurt) woont. De open gekomen plekken worden opgevuld met nieuwe instroom.

Nadere toelichting op woningmarkt

In de gemeente Staphorst is 11% van de woonvoorraad sociale huur. Jaarlijks wordt 10-15% van de vrijkomende sociale huurwoningen toegewezen aan statushouders. De overige vrijkomende woningen zijn voor andere doelgroepen, o.a. jongeren.

In het actieprogramma wonen geldt voor nieuwbouw de volgende verhouding: 30% sociale huurwoningen, 40% betaalbare koopwoningen en 30% luxere woningen. Deze percentages worden nagestreefd in het totaal van nieuwbouwplannen. Hierdoor stijgt het percentage sociale huurwoningen in Staphorst en het aantal woningen dat beschikbaar komt voor statushouders.

Toezegging 403 Besluitvorming keuze locaties

Wethouder Bos zegt toe de raad een toelichting te geven over de besluitvorming door de raad en het college (pag. 5 "Daarbij besluiten college en raad over het aanwijzen van nieuwe locaties (en eventueel het uitbreiden van locaties") in relatie tot de opmerking van de wethouder dat het college besluit tot aanwijzen van locaties.

De achtergrond van de opmerking van de wethouder dat het college besluit tot aanwijzen van locaties is:

1. Een bestendiging van de lijn in de afgelopen jaren en is in de nota beschreven in het 4-fasenmodel;
2. Het staat beschreven in de wet:
   - Spreidingswet:
     Artikel 7.1 Het college van een aangewezen gemeente draagt zorg voor:
     a. ter beschikkingstelling aan het COA van een locatie of accommodatie binnen zes maanden na bekendmaking van het verdeelbesluit of de in het verdeelbesluit opgenomen langere termijn;
     b. verlening van de voor ingebruikneming van de opvangvoorziening noodzakelijke gemeentelijke vergunningen door het college.

     Artikel 7.2 De raad van een aangewezen gemeente draagt zorg voor aanpassing van het bestemmingsplan of de beheersverordening indien dit noodzakelijk is voor ingebruikneming van de opvangvoorziening.
   - Tijdelijke wet opvang ontheemde Oekraïne:
     Artikel 2.1 Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor de materiële en immateriële opvang van ontheemden.
   - Handreiking huisvesting vergunninghouders (VNG)
     De gemeenteraad heeft een controlerende taak op de realisatie van de cijfermatige taakstelling huisvesting van vergunninghouders door het college van burgemeester en wethouders. De gemeenteraad kan zo worden gezien als de eerste toezichthouder.

Eigen beheer

Zodra er een locatie in beeld is voor verkenning, gaat het college met het COA onderzoeken in hoeverre en op welke vlakken eigen beheer van een locatie mogelijk is. Het betreft dan onderwerpen als toezicht, beheer, veiligheid, zorg, onderwijs en arbeid. Gezien de positieve ervaringen is het vertrekpunt hierbij zoveel mogelijk in eigen beheer.
Op het moment dat de gemeente Staphorst een potentiële locatie voor asielopvang heeft gevonden zullen er direct gesprekken plaatsvinden met het COA. Gezamenlijk zal worden bekeken wie welke taken op zich zal nemen waarbij het COA de expertise heeft in het opvangen van vluchtelingen en wij de kennis hebben over wat in Staphorst past. Uitgangspunt daarbij is dat de inzet bij eigen beheer vanuit door het rijk beschikbare middelen wordt bekostigd. Uitkomst van de gesprekken met COA zullen onderdeel zijn van de volgende fase als beschreven in de nota: de besluitvormingsfase.

Samen Meedoen Staphorst

De aanpak Samen Meedoen Staphorst is specifiek opgesteld voor statushouders. Alleen in het geval van asielzoekers waarbij er grote kans is dat zij op termijn als statushouders in Staphorst blijven, is het voornemen om deze aanpak ook van toepassing te laten zijn. Hierdoor kunnen zij in een vroegtijdig stadium met hun inburgering starten zoals ook in de ROL (Regionale Opvang Locatie) te Zwolle wordt toegepast.

Actualisatie Nota

De nota Perspectief op de opvang van vluchtelingen is volgens het college geen statisch plan, maar een levend document. Het is onduidelijk welke ontwikkelingen de komende jaren gaan komen. Op het moment dat er nieuwe ontwikkelingen zijn zal dat leiden tot een actualisatie van de nota.

De raad zal via de reguliere P&C cyclus worden geïnformeerd over de stand van zaken en ontwikkelingen op zowel lokaal, regionaal als landelijk vlak. Ook de besluitvorming hierop zal volgens de reguliere bevoegdheden worden vorm gegeven.

Tot slot
Na besluitvorming door de raad over de Nota Perspectief op opvang vluchtelingen, zal de provincie daarover worden geïnformeerd. De Commissaris van de Koning heeft de opdracht om voor 1 november a.s. een totaal plan voor de opvang van asielzoekers door provincie Overijssel in te dienen bij het ministerie. Dit totale plan is een samenvoeging van alle afzonderlijke concrete bijdragen aan deze opgave door de gemeenten in Overijssel.
In het plan van de provincie ontbreekt de bijdrage van gemeente Staphorst. Ondanks onze inzet op asielopvang heeft dit tot op heden helaas niet tot resultaat geleid. Er is een verkenningsfase geweest voor een asiellocatie waarover gesprekken zijn gevoerd met de eigenaar en het COA. Deze locatie leek goede mogelijkheden te bieden, maar bleek voor het COA financieel niet haalbaar.
Los van de opgave in de reguliere asielopvang is ook een paar keer de mogelijkheid van (crisis)noodopvang aan de orde gekomen, dit is om diverse redenen niet gehonoreerd of gerealiseerd. Wel is er in beperkte omvang opvang geweest voor vluchtelingen uit Soedan.
Nu de inzet tot nu toe niets heeft opgeleverd wil het college haar verantwoordelijkheid nemen door invulling te geven aan het realiseren van een asiellocatie. Het streven is om in januari een verkenningsfase als beschreven in de nota te starten.

Behandeladvies

Ter kennisname.

Vervolg

Op 8 oktober vindt de besluitvormende raadsbijeenkomst plaats over de nota Perspectief op Opvang Vluchtelingen.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

N.v.t.